

ἀγαθὸν ἀμέσως συμβάλλουσαι ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι. Καίτοι δ' ἡ ἐπιστήμη οὐδέποτε διαστέλλει τὰ μικρὰ ἀπὸ τῶν μεγάλων, πᾶσα δὲ γνῶσις εἶναι εὐπρόσδεκτος αὐτῇ καὶ πάσαις ἀποδίδει ἰσορροπον βάρος πρὸς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν, ἀναντίρρητον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ περὶ τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀρχαίου βίου ἀσχολία, ἀπογυμνومένη πάσης συναφείας πρὸς τὸν νεώτερον κόσμον, κινδυνεύει νὰ καταδικασθῇ ὡς μικρολόγος τις πολυπραγμοσύνη, ἀναξία νὰ περισπᾷ τὴν προσοχὴν, ἀπὸ ἄλλων σπουδαιότερων ἐπιστημονικῶν θεμάτων, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἐπιβολῆς καὶ διὰ τὴν ἀμεσον χρησιμότητα τῶν πορισμάτων πλουσιῶς ἀμειβόντων τοὺς ἐπ' αὐτοῖς πόνους. Εἶναι δὲ πολυάριθμα καὶ ποικιλότατα τὰ προκείμενα εἰς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν ἐν τῷ νεωτέρῳ κόσμῳ μεγάλα ζητήματα, ὧν ἡ διαφώτισις τὰ μάλιστα συμβάλλεται εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ, αὐτόχρημα δὲ ματαιοσχολία θὰ ἔθεωρεῖτο ἡ ἀντ' αὐτῶν προτίμησις τῶν ἐπουσιωδεστέρων, καὶ τοιαῦτα θὰ ἦσαν τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, ἂν σκοπὸς αὐτῆς ἦτο ἡ φιλὴ γνῶσις τοῦ βίου τῶν ἀρχαίων, οὐδαμῶς σκοπομένης τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν νεώτερον.

Ἄλλ' εἰς τοῦτο μόνον δὲν περιορίζεται βεβαίως τὸ ἔργον τῆς ἀρχαιολογίας. Συντελεῖ δὲ τοῦναντίον σπουδαίως αὕτη εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ, καθότι εἰς τῶν κυριωτάτων ὄρων τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἡ ἐντελής γνῶσις τῶν ἀποτελούντων αὐτὸν στοιχείων. Ἡ δὲ μελέτη τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐν ᾗ ἄλλα μὲν μέρη τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ τελείως εἶχον ἀναπτύχθῃ, πάντα δὲ δύνανταί τις εἰπεῖν τὰ λοιπὰ ἐν σπέρματι ὑφίσταντο, παρέχει τὴν κλειδα πρὸς πληρεστέραν γνῶσιν καὶ ἀσφαλεστέραν ἐκτίμησιν τῆς συστάσεως τοῦ πολιτισμοῦ, εἰς οὗ τὴν ἀνάπτυξιν τείνουσι πάντα τῆς ἐπιστήμης τὰ ἔργα. Οὕτω δὲ λυσιτελὴς παρίσταται καὶ αὐτῶν τῶν μικρῶν καὶ λεπτομερῶν φαινομένων

τοῦ ἀρχαίου βίου ἡ ἔρευνα, διότι διὰ ταύτης ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐξήγησις καὶ διαφώτισις τῶν μεγάλων καὶ ἐπισήμων, ἀλληλενδέτων ὄντων πάντων. Καθόλου δ' ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν προομαλύνει τὰς ὁδοὺς τοῦ μέλλοντος, πορίζουσα μὲν ἀκριβῆ ἔννοιαν τῶν βάσεων, ἐφ' ὧν ἐρείδεται ὁ νεώτερος πολιτισμὸς, καθοδηγοῦσα δ' ὅπως ἀντλῶμεν ἐκείθεν καὶ διδάγματα ὠφελιμώτατα. Τοιαῦτα δὲ διδάγματα ἀφθόνως παρέχει ἡμῖν ἡ ἑλληνικὴ μάλιστα ἀρχαιότης· διότι ἐν αὐτῇ εὗρηνται τύποι τελειότατοι πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐκοσμίας, ὧν πολλοὺς μὲν παρέλαβον ἡδὴ ἡ ἐμιμήθησαν αἱ νεώτεροι κοινωναί. Πολλοὶ δ' ἀκόμη πρόκεινται πρὸς μίμησιν. Καὶ ἵνα εἰς ὀλίγιστα μόνον ἀρκεσθῶμεν παραδείγματα, βραχύτατος διέρρησε χρόνος, ἀφ' ἧς τὰ νεώτερα κράτη παρέλαβον ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος σπουδαιότατον θεσμόν, τὸν τῆς καθολικῆς στρατολογίας, ἀποδειχθέντα ἑκπαλαί στερεωτάτην κρηπίδα τῆς ἐθνικῆς αὐτονομίας· ἐν δὲ τῇ ἐκπαίδευσί παρὰ πάντων μὲν ἀνομολογεῖται νῦν ἡ ὁρθότης τῆς ἀρχῆς, πρὸς ἣν ἐκانونίζετο ἡ τῶν ἀρχαίων ἀνατροφή καὶ παιδεία, τῆς ἰσορροπίας δὴλονότι ἐπιμελείας τοῦ σώματος καὶ τοῦ νοῦ, ἀλλ' ὀλίγιστα μὲν ἔθνη ἐφήρμοσαν αὐτὴν ἐν μέρει, οὐδὲν δὲ πλήρη καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀκολουθίαις αὐτῆς. Τί δ' εἶναι τὸ εἰς θυσίαν τῶν πολυτιμοτάτων καὶ τῆς ἰδίας ζωῆς παρορμῶν τὸν πολίτην αἰσθημα τῆς φιλοπατρίας, εἰμὴ ἀπόρροια τῆς ἀρχῆς, ἐφ' ἧς ἐβασίζοντο αἱ ἀρχαῖαι ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι, ὅτι ἕκαστος εἶναι μῦριον τῆς πόλεως, καὶ παρέκκλισις ἀπὸ τοῦ ἐκ τῶν θετικῶν νόμων τῶν νεωτέρων κρατῶν συναζομένου σκοποῦ τῆς πολιτείας τῆς ἴσης δηλαδὴ κατανομῆς τῶν βαρῶν εἰς τοὺς πολίτας, ὧν ἕκαστος ὀφείλει ν' ἀντὶδέχεται μόνον ἐν δικαίῳ μέτρῳ ἀνάλογον μέρος ὑπαρχρώσεων πρὸς συντήρησιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς πολιτείας;

[Ἐπεται τὸ τέλος]

Εἰς τὸ λεύκωμα

τῆς Δ^{ος} Κατίνας Βελλιανίτου

Τεχνίτη ἐσὺ μ' ἐδάφτισες, καὶ λὲς νὰ γράψω ἀκόμην.
Δὲν μὲ συμφέρει· σκιάζομαι μὴ τότε ἀλλάξης γνώμην.
Ἄμ' τῆς βουλῆς σου ἡ δύναμις σὲ τρόπο μὲ νικάει,
Ποῦ βγαίνει ὁ στίχος εὐκόλα καὶ σὰν πουλὶ πετάει.
Σύρε, τοῦ λέω, καὶ φίλησε τῆς λυγερῆς τὸ χέρι,
Ποῦ 'ς ἓνα πλούσιο λ ε υ κ ω μ α φωλιὰ θὰ σοῦ προσφέρῃ·
Πόσοι, μικρὸ πετούμενο, θὰ σὲ φθονοῦνε, ὦ πόσοι,
Ἄν μιὰ φωλιά λ ε υ κ ὅ τ ε ρ η κ' ἡ ἀθῶα καρδιά σου δώσῃ.